

РЕЦЕНЗИЯ

*от д-р Жасмин Попова, професор в Пловдивския Университет "Паисий Хилендарски",
член на научно жури съгласно Заповед № Р 33 - 3565 от 11.07.2018г. на Ректора на Пловдивския Университет „Паисий Хилендарски“ за определяне на научно жури за присъждане на образователната и научна степен “доктор” в област на висше образование 3. Стопански, социални и правни науки, професионално направление 3.6. Право, докторска програма "Международно право и международни отношения“
на Владимир Петров Вълев, задочен докторант в катедра "Международно право, международни отношения и право на Европейския Съюз" на ЮФ на ПУ "Паисий Хилендарски" ,
с тема на дисертационния труд:
“ Актуални проблеми на пространството на свобода, сигурност и правосъдие““*

Уважаеми членове на научното жури,

След общото представяне на кандидата, включително биографични данни и професионално развитие, които изложих при представянето му в качеството ми на председател на научното жури, настоящата рецензия ще се концентрира върху кратък анализ на дисертационния труд с оглед преценка на съответствието му с нормативно установените изисквания за присъждане на образователната и научна степен „доктор“. Все пак, като научен ръководител, който е непосредствен свидетел на академичното развитие на кандидата в продължение на четири години, в рамките на общата му оценка , бих желала да изложа накратко впечатленията и становището си относно дейността на докторанта по време на целия период на докторантурата, откроявайки в частност следните няколко обстоятелства :

- Имайки предвид естеството на професионалната дейност на Владимир Вълев убедено мога да твърдя, че сме изправени пред пример за успешно съчетание на отговорна магистратска функция и научно-изследователска дейност. Изключителна организираност, активност, ангажираност и сериозност са характерни черти на Владимир, които му позволиха да приключи успешно академичната си подготовка в рамките на законоустановения четиригодишен период на докторантурата. През този период той изпълняваше отговорно всички задачи в съответствие с индивидуалния му учебен план и участваше активно в дейността на Катедрата и в научните събития на ПУ и ИДП. Една част от приложените седем научни публикации в периода на докторантурата са представени първоначално като научни съобщения и доклади именно в рамките на такива форуми.
- През този период с желание и всеотдайност той оказваше съдействие както в рамките на учебния процес по право на ЕС, чрез участие в лекциите, посветени на материята на Правосъдие и вътрешни работи (ПВР), така и по време на провеждането на колоквиумите и изпитите по тази дисциплина.
- Представеният днес на Вашето внимание дисертационен труд всъщност е третият вариант на изследването : първият бе представен на научния ръководител към средата на 2017г. и след редица структурни и концептуални бележки - основно преработен, вторият - представен към края на 2017г. отрази някои нововъзникнали законодателни и институционни промени на ниво ЕС в материята, а след обсъждането на текста от разширения състав на Катедрения съвет, на което единодушно бе поддържано становището, че представеният труд е годен за защита, също бяха направени някои бележки, целящи усъвършенстване на труда, които са отразени в окончателния вариант.

Безсъмнено изборът на темата на дисертацията бе мотивиран както от нейната особена актуалност, така и от политическата ѝ и практическа значимост, които са безспорни и не се нуждаят от специална аргументация. Широко известен факт е впечатляващото разширяване на наказателноправната компетентност на ЕС в

последното десетилетие, компетентност, която към момента обхваща засилено съдебно сътрудничество по наказателноправни въпроси, хармонизация и интеграция във важни сфери ,сред които – борбата с тероризма, трафика на хора, незаконната имиграция, търговията с наркотици и оръжия, изпирането на пари,компютърната престъпност, престъпността срещу финансовите интереси на ЕС, расизмът и ксенофобията и пр. . Днес Съюзът развива единна политика по въпросите на убежището, имиграцията и контрола на външните граници, основана на солидарността между държавите членки и справедлива спрямо гражданите на трети страни .

Като най-динамично развиващата се материя на правото на ЕС изграждането на пространството на свобода, сигурност и правосъдие е съпроводено не само със значителна по обем нормотворческа дейност на ниво Съюз, но също и със създаването на нови специализирани органи , както и със значителна съдебна практика по тълкуването и прилагането на специфичните материалноправни и процесуални инструменти. От друга страна, с основание можем да твърдим, че развитието на правото на ЕС в тази материя е стимул и мотор за развитието на националното ни законодателство. Не случайно преобладаващата част от промените в НК , НПК и други нормативни актове, свързани с въпросите на правосъдието и вътрешния ред през последните години са резултат именно на изискванията за гарантиране на адекватното прилагане на правото на ЕС.

В значителна степен темата на дисертационния труд е мултидисциплинарна, тъй като тя предполага анализ на норми и практика , обхванати от три различни правопорядъка – правото на ЕС, международното право и националното право и широко използване на сравнителноправния метод на изследване.

В българската правна литература липсва системно монографично изследване, посветено на тази динамично развиваща се проблематика и в тази връзка представеният труд запълва една празнота.

Предметът на изследването определя конструкцията на труда и съдържанието му. В структурно отношение работата е изградена на логична и последователна схема, която се състои от въведение (предговор), седем глави, всяка съдържаща вътрешни подразделения и заключение с предложения *de lege ferenda*, както и общо заключение на труда, в което са изведени, обобщени и систематизирани всички направени предложения и изводи, и са формулирани „приносните“ моменти.

Дисертацията е в обем от 259 стр. включително библиографска справка от 25 стр. обхващаща както относима литература, така и списък на цитираната съдебна практика.

Предговорът поставя проблема, предмет на дисертацията, дефинира целта на изследването и коректно идентифицира научноизследователските задачи на автора. Ясно са обяснени и защитени както изборът на темата, така и нейната актуалност и значимост в съвременното развитие на правото на Съюза в сферата на ПВР. По отношение на актуалността бих желала да отбележа също и факта, че в труда се съдържа информация и анализ на правни норми и относима практика буквално от месеците, предхождащи процедурата по защита, като например въпросите, свързани с институционното изграждане на Службата на Европейската прокуратура (което навлиза в решителната фаза на избор на европейски прокурори), анализа на съдебната практика по прилагането на ЕЗА и др. Наред с актуалността на изследването, негов характерен белег е и изключителната му свързаност с практиката. Една от най-важните цели на изследването, успешно изпълнена, е да се предостави задълбочена аналитична информация относно основните форми на международното сътрудничество по наказателни дела. Глави 2 до 7, посветени на тази проблематика, дават достоверна и критична картина на действащия правен режим и практика в сферите на ЕЗА, екстрадицията, международноправната помощ по наказателни дела, трансфера по наказателни производства вкл. трансфера на осъдени лица, Шенгенската информационна система и свързаната с нея Европейска агенция за гранична и брегова охрана. Обстоятелството, че в

ежедневната си дейност като прокурор докторантът прилага на практика голяма част от анализирания в труда норми и процедури , без съмнение има сериозен принос за начина на представяне на материята, коментара на относимата съдебна практика и – преди всичко - формулираните изводи за усъвършенстване на нормативната уредба.

Трудът се характеризира с пълнота, като съдържа систематизирана и обстойна информация. Представеният текст демонстрира отлично познаване на разискваните проблеми, което е резултат на тяхното задълбочено проучване.

Сериозно достойнство на труда е задълбочения и критичен анализ на основните национални нормативни актове в материята, на база на който са обосновани и формулирани предложенията на автора за промени в действащото законодателство.

Авторефератът, в обем от 25 страници, отговаря в структурно отношение на нормативните изисквания на ЗРАС и Правилника за приложението му, и дава коректна картина на предмета, целите , структурата и авторовите заключения , изводи и предложения.

Поради ограничения обем на рецензията няма да се спирам обстойно на отделните приносни моменти в труда, като изцяло приемам дефинирането им от докторанта в приложената справка за приносите.

Все пак бих желала да акцентирам специално върху приносите, свързани с направените предложения за промени в действащото относимо национално законодателство, целящи по-удачно и резултатно прилагане на европейските и международно правни инструменти като :

- Оптимизиране, в посока съкращаване на сроковете по процедурите по екстрадиция и изпълнение на ЕЗА(изменения на ЗЕЕЗА)
- Въвеждането на законови гаранции за реализиране на основното право на ефективни правни средства за защита , закрепено в Хартата на основните права и в юриспруденцията на Съда на ЕС и на ЕСПЧ;
- Обосновката за необходимост от специална национална законодателна уредба, свързана с международното сътрудничество по наказателни дела (изпълнението на съдебни поръчки)
- Аргументите за промени в НПК, свързани с трансфера на наказателно производство в светлината на практиката на Съда на ЕС и на ОСНК на ВКС (тълкувателно решение №3 от 2017г.)

Методиката на изследването включва сравнителноправния, нормативния, телеологическия и системния подходи.

Изследването е предназначено за широка аудитория и несъмнено ще бъде полезно четиво както за професионалисти в наказателноправната материя, така и за всички, които се интересуват от съвременното развитие на правото на ЕС и специализираните европейски органи, ангажирани в процеса на изграждането на пространството на свобода, сигурност и правосъдие.

Стильт на автора е достъпен и работата е прегледно представена. Ползваната литература, съдебна практика, международни документи и пр. са цитирани коректно, а приложенията към труда, онагледяващи факти и разсъждения, отразени в изследването, също са полезна информация по темата.

Както вече бе отбелязано авторът има и още 7 публикации, свързани с темата на дисертационния труд.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

В заключение, въз основа на гореизложеното и като имам предвид нормативно определените изисквания за присъждане на образователната и научна степен “доктор”, си позволявам да формулирам следното становище:

Рецензираният труд отговаря на изискванията на чл.6, ал.3 от Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ) за присъждане на образователната и научна степен “доктор”. Той представлява цялостно научно изследване, съдържащо научни и научно-приложни резултати, които представляват принос в правната наука. Поставените за разглеждане проблеми са изложени в тяхната пълнота. Освен теоретично значение, изследваната в дисертацията проблематика има сериозно практическо измерение. Представеният труд показва, че докторантът има задълбочени теоретични познания по разглежданата проблематика и в сферата на правото на ЕС, международното право и международните отношения като цяло,

както и способност за самостоятелно научно мислене и изследвания. С оглед на гореизложеното, в качеството ми на член на научното жури по чл.9 от ЗРАСРБ, давам ПОЛОЖИТЕЛНА ОЦЕНКА на дисертационния труд на Владимир Петров Вълев и с дълбоко убеждение призовавам това жури да му присъди образователната и научна степен "доктор" в област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки, професионално направление 3.6 Право, докторска програма „Международно право и международни отношения“.

София, 10 септември 2018г.